

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ TỈNH BẮC KẠN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU, NHIỆM VỤ HIỆN NAY

THS NGUYỄN VĂN CÔI*

1. Bắc Kạn là một tỉnh miền núi, phía Bắc giáp tỉnh Cao Bằng, Nam giáp tỉnh Thái Nguyên, Đông giáp tỉnh Lạng Sơn, Tây giáp tỉnh Tuyên Quang.

Khi mới tái lập (1997), Bắc Kạn là một tỉnh khó khăn nhất trong cả nước, kinh tế thuần nông chậm phát triển, thu ngân sách hằng năm đạt dưới 100 tỷ đồng. Trình độ dân trí thấp, đời sống nhân dân gặp nhiều khó khăn, nhất là vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Hộ đói nghèo chiếm trên 50% dân số.

Thực tế đó, Đảng bộ Bắc Kạn đã xác định rõ phát triển kinh tế là nhiệm vụ trọng tâm, xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, trong đó lấy nhiệm vụ xây dựng củng cố đội ngũ cán bộ các cấp làm khâu đột phá.

Sau hơn 10 năm phấn đấu xây dựng và phát triển, đến nay Bắc Kạn đã có nhiều khởi sắc, tốc độ tăng trưởng kinh tế hằng năm (2000 - 2008) từ 9 - 12%. Thu ngân sách đạt trên 154 tỷ đồng, đời sống nhân dân được cải thiện, thu nhập bình quân đầu người đạt 370 USD/người/năm. Tỷ lệ hộ đói nghèo giảm còn khoảng 30%. Trình độ dân trí được nâng

lên, hiện nay đã phổ cập giáo dục ở bậc trung học cơ sở. Hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội được đầu tư xây dựng thích đáng, 100% số xã có đường ô tô đến, hệ thống trường lớp được xây dựng kiên cố; 100% số dân trong tỉnh được sử dụng lưới điện quốc gia....

Trên chặng đường đổi mới cùng với phát triển đi lên của kinh tế - xã hội, thì công tác xây dựng Đảng được các cấp, các ngành quan tâm xây dựng và củng cố, đặc biệt là công tác xây dựng đội ngũ cán bộ. Trong tư duy chính trị, Đảng bộ luôn coi đây là công tác quan trọng nhất, quyết định nhất đối với sự nghiệp cách mạng nói chung và công tác xây dựng Đảng nói riêng. Tính đến ngày 30-6-2008, Bắc Kạn có tổng số cán bộ, công chức, viên chức và cán bộ chuyên trách cấp xã là 12.335 người, trong đó về cơ cấu đội ngũ cán bộ của tỉnh phân theo các khối như sau:

Cán bộ khối Đảng, đoàn thể, tổng số 784 người. Trình độ chuyên môn: trên đại học có 6 người (0,77%), đại học 390 người (49,74%), cao đẳng 55 người (7%), trung cấp 195 người (24,8%), đào tạo khác 138 người (17,6%). Trình độ lý luận chính trị: cử nhân, cao cấp

* Trường Chính trị tỉnh Bắc Kạn

157 người (20%), trung cấp 167 người (21%). Cán bộ là người dân tộc thiểu số là 666/784 người, chiếm 84,94%. Cán bộ nữ 389 người, chiếm 49,6%.

Cán bộ khối chính quyền, tổng số công chức, viên chức có 9.351 người. Trình độ chuyên môn: tiến sĩ 4 người (0,04%), thạc sĩ 63 người (0,67%), đại học 3.119 người (33,35%), cao đẳng và trung cấp 5.646 người (60,37%), đào tạo khác và chưa qua đào tạo 519 người (5,55%). Cán bộ là người dân tộc thiểu số là 7.415 người, chiếm 79,29%. Cán bộ nữ có 5.792 người, chiếm 61,94%

Cán bộ cấp xã tổng số 2.200 người. Công chức cấp xã 968 cán bộ. Trình độ đại học 88 người (9,09%), cao đẳng 16 người (1,65%), trung cấp 563 người (58%), sơ cấp 21 người (2,16%), chưa qua đào tạo 280 người (28,9%). Đại bộ phận cán bộ công chức cấp xã là người dân tộc thiểu số với 894 người, chiếm 92,35%. Cán bộ chuyên trách cấp xã tổng số 1.232 người, trong đó trình độ trên đại học 1 người (0,08%), đại học 33 người (2,68%), cao đẳng 9 người (0,7%), trung cấp 158 người (12,8%), sơ cấp 64 người (5,19%), chưa qua đào tạo 967 người (78,5%). Cán bộ là người dân tộc thiểu số là 1.118 người, chiếm 90,7%.

Đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý diện Ban Thường vụ Tỉnh uỷ quản lý (từ cấp phó chủ tịch UBND huyện và tương đương trở lên) có bước phát triển cả về số lượng và chất lượng. Trong tổng số 295 đồng chí (diện bầu cử 115, diện bổ nhiệm 180) có 269 đồng chí trình độ đại học, trên đại học, chiếm 91,18%; 13 đồng chí trình độ cao đẳng, chiếm 4,40% và 14 đồng chí trung cấp, chiếm 4,74%. Có 241/296

đồng chí có trình độ lý luận chính trị cao cấp, cử nhân, chiếm 81,42%; 29/296 đồng chí có trình độ trung cấp, chiếm 9,79% và 26/296 đồng chí có trình độ sơ cấp, chiếm 8,78%.

Qua số liệu thống kê trên cho thấy, đội ngũ cán bộ tỉnh Bắc Kạn sau 10 năm xây dựng đã trưởng thành nhanh chóng cả về số lượng và chất lượng. Hầu hết đội ngũ cán bộ các cấp đã được đào tạo về chuyên môn, nghiệp vụ từ trung cấp trở lên chiếm gần 60%. Về lý luận chính trị từ trung cấp trở lên chiếm 60%. Đội ngũ cán bộ chủ chốt của tỉnh nhìn chung có bản lĩnh chính trị vững vàng, có ý thức tổ chức kỷ luật, rèn luyện phấn đấu vươn lên, năng động sáng tạo trong công việc hoàn thành và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên qua số liệu trên cũng cho thấy số lượng cán bộ chưa qua đào tạo về chuyên môn nghiệp vụ, về lý luận chính trị vẫn còn khá nhiều, đặc biệt là ở cơ sở xã, phường, thị trấn tỷ lệ chưa qua đào tạo chiếm trên 30%, riêng cán bộ chuyên trách cấp xã, phường, thị trấn tỷ lệ này còn cao hơn nhiều, chiếm trên 78%. Đây là điều bất cập lớn nhất trong việc triển khai thực hiện nhiệm vụ chính trị ở cơ sở. Bên cạnh đó, số lượng cán bộ có trình độ trên đại học lại quá ít, toàn tỉnh hiện nay có 5 tiến sĩ, 69 thạc sĩ. Thiếu những chuyên gia giỏi về lĩnh vực kinh tế, kỹ thuật, khoa học công nghệ, y tế, giáo dục, ngoại ngữ...do đó hạn chế lớn đến việc xây dựng chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, đến việc tiếp cận với nền khoa học công nghệ hiện đại và gặp khó khăn trong quá trình thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá. Một trong những nguyên nhân dẫn đến sự thiếu hụt lực lượng

cán bộ có trình độ cao, các chuyên gia trên các lĩnh vực là tỉnh Bắc Kạn chưa xây dựng được một chính sách ưu đãi hợp lý để thu hút cán bộ giỏi từ các tỉnh khác về và chưa khuyến khích được nguồn cán bộ tại chỗ,... nên không ít cán bộ khi được học tập, đào tạo, lại không trở về phục vụ quê hương.

2. Thực tế trên đặt ra vấn đề có ý nghĩa quyết định, cấp bách là phải xây dựng cho được đội ngũ cán bộ công chức tỉnh Bắc Kạn đáp ứng với yêu cầu của thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Tỉnh ủy tổ chức triển khai chỉ đạo các cấp xây dựng chương trình hành động nhằm xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp trên địa bàn tỉnh. Các Nghị quyết, quyết định của tỉnh như: Nghị quyết 08 về quy hoạch cán bộ lãnh đạo quản lý giai đoạn 2006-2015, Quyết định 108 về ban hành quy chế đánh giá cán bộ, Quyết định 385 về quy định tuyển dụng, đào tạo cán bộ công chức khối đảng, đoàn thể, Quyết định 582 về quy chế bổ nhiệm, bổ nhiệm lại, điều động, luân chuyển, từ chức, miễn nhiệm.... Phân đấu tỷ lệ cán bộ lãnh đạo quản lý từ cấp huyện trở lên có trình độ trên đại học khoảng 5% trên tổng số cán bộ công chức; 100% có trình độ cao đẳng, đại học; 80% cán bộ chuyên trách cấp xã, phường, thị trấn có trình độ chuyên môn từ trung cấp trở lên; 100% cán bộ công chức cấp xã có trình độ trung cấp trong đó có 40% cán bộ có trình độ chuyên môn từ cao đẳng trở lên và 100% cán bộ lãnh đạo quản lý các cấp từ cơ sở xã đến tỉnh có trình độ trung cấp lý luận chính trị trở lên.

Để thực hiện được mục tiêu trên, thực tiễn xây dựng đội ngũ cán bộ của tỉnh đã cho thấy

các cấp ủy đảng, chính quyền và các đoàn thể chính trị - xã hội của tỉnh cần thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là, cần cụ thể hoá tiêu chuẩn cán bộ cho từng chức danh. Việc cụ thể hoá tiêu chuẩn cán bộ là hết sức quan trọng, là khâu then chốt trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ. Tiêu chuẩn cán bộ là cơ sở để xác định mục tiêu, chương trình, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cho thích hợp với đội ngũ cán bộ hiện có cũng như cho cán bộ kế cận và tương lai; là cơ sở cho việc đánh giá, lựa chọn, bố trí, sử dụng cán bộ đúng đắn. Tiêu chuẩn cán bộ còn là mục tiêu, cơ sở cho cán bộ phấn đấu rèn luyện để tự hoàn thiện mình. Đồng thời, cũng giúp cho công tác quản lý cán bộ đi vào nền nếp, chính quy, hiện đại.

Căn cứ vào tình hình nhiệm vụ cụ thể của mỗi cơ quan đơn vị, mỗi tổ chức và căn cứ vào đội ngũ cán bộ hiện có của tỉnh, nội dung tiêu chuẩn cán bộ tỉnh Bắc Kạn cần phải xác định ở 3 nhóm tiêu chuẩn sau:

- Nhóm phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống.
- Nhóm tiêu chuẩn về trình độ, năng lực.
- Nhóm tiêu chuẩn về phong cách, tác phong công tác.

Riêng cán bộ khối Đảng, nhất là cán bộ lãnh đạo chủ chốt bên cạnh trình độ chuyên môn, trình độ quản lý kinh tế - xã hội, quản lý nhà nước, lý luận chính trị còn phải có kiến thức sâu về xây dựng Đảng.

Hai là, xây dựng quy hoạch cán bộ là một nội dung quan trọng trong công tác cán bộ, bảo đảm cho công tác cán bộ đi vào nền nếp, chủ động, có tầm nhìn xa, đáp ứng cả nhiệm vụ trước mắt và lâu dài. Làm tốt công tác quy

hoạch cán bộ cả về cơ cấu độ tuổi, cơ cấu trình độ và cơ cấu chuyên môn, cơ cấu dân tộc sẽ góp phần quan trọng vào việc thực hiện mục tiêu, yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ đồng bộ, chất lượng, đảm bảo tính kế thừa và liên tục trong đội ngũ cán bộ, tránh tình trạng bị hẫng hụt. Khi xây dựng quy hoạch cần căn cứ vào nhiệm vụ của mỗi tổ chức và vào thực trạng đội ngũ cán bộ hiện có, lựa chọn đưa vào quy hoạch những cán bộ có đủ đức, đủ tài. Mỗi chức danh lựa chọn từ 1 - 2 người đưa vào trong quy hoạch. Thực hiện tốt phương châm "động" và "mở", hằng năm cần rà soát lại để kịp thời bổ sung hoặc đưa ra khỏi quy hoạch những người không đủ điều kiện, tiêu chuẩn.

Ba là, đẩy mạnh việc luân chuyển cán bộ ở các cấp, các ngành theo đề án đã được phê duyệt triển khai năm 2008. Đảm bảo mỗi huyện, thị xã có ít nhất một cán bộ chủ chốt được luân chuyển từ nơi khác đến. Các chức danh cán bộ lãnh đạo chủ chốt của tỉnh cần phải qua các chức danh lãnh đạo chủ chốt của huyện, thị xã mới được bổ nhiệm. Cán bộ của huyện sẽ tiếp tục được luân chuyển giữ cương vị lãnh đạo chủ chốt ở các xã, phường, thị trấn. Tuy nhiên cần phải có chính sách hợp lý cho các đối tượng cán bộ được luân chuyển về các huyện, các xã khó khăn và đặc biệt khó khăn. Đồng thời cũng phải nghiêm túc xử lý đối với những trường hợp chấp hành không nghiêm quyết định điều động, luân chuyển của cơ quan có thẩm quyền hoặc có biểu hiện tiêu cực chống đối khác.

Bốn là, xây dựng và thực hiện nghiêm túc chính sách đãi ngộ đối với cán bộ.

Chính sách cán bộ có nhiều loại như: chính sách đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; chính sách sử dụng và quản lý cán bộ; chính sách bảo đảm lợi ích vật chất và động viên tinh thần. Do đó khi thực hiện chính sách cán bộ phải thực hiện đồng bộ các loại chính sách cán bộ, trong đó chính sách đãi ngộ vật chất và động viên tinh thần có ý nghĩa quan trọng. Nó quyết định trực tiếp đến tinh thần và chất lượng công tác của đội ngũ cán bộ, đến việc thu hút nhân tài về cho tỉnh. Điều quan trọng nhất hiện nay đối với tỉnh Bắc Kạn là phải xây dựng cho được chính sách thu hút nhân tài hợp lý ở các ngành: Y tế, giáo dục, khoa học công nghệ, tin học, quản lý kinh tế xã hội và hoạch định chính sách...

Năm là, tăng cường công tác lãnh đạo quản lý đối với đội ngũ cán bộ.

Để công tác lãnh đạo, quản lý đội ngũ cán bộ đạt chất lượng và hiệu quả cao cần phải thực hiện theo một quy chế chặt chẽ, phải tăng cường sự lãnh đạo thống nhất của các cấp uỷ Đảng và trách nhiệm quản lý của chính quyền và các đoàn thể nhân dân, trên cơ sở xác định rõ trách nhiệm, quyền hạn, mối quan hệ giữa tổ chức đảng, chính quyền; giữa cấp trên và cấp dưới; giữa ngành và địa phương.

Thành công và những mặt hạn chế của quá trình xây dựng đội ngũ cán bộ tỉnh Bắc Kạn trong thời kỳ CNH, HĐH được nhận diện đang và sẽ giúp cho Đảng bộ trong công tác xây dựng đội ngũ cán bộ đủ sức, ngang tầm với yêu cầu của sự nghiệp đổi mới và phát triển trong giai đoạn hiện nay.